

La predicció del Servei Meteorològic de Catalunya de la nevada del 8 de març de 2010- Servei Meteorològic de Catalunya.

El dilluns de 8 de març de 2010 passarà a la història, meteorològicament parlant, per d'extensa nevada a cotes baixes que va afectar Catalunya, ja que va deixar importants gruixos de neu que van produir un destacat col·lapse pel que fa a la mobilitat i a les comunicacions, així com per les nombroses afectacions territorials en les infraestructures.

La situació meteorològica es va caracteritzar per l'arribada d'aire molt fred procedent de centre Europa i per la formació d'una depressió mediterrània situada entre Catalunya hi les Illes Balears. A més, a causa d'aquesta baixa es van produir forts vents i la situació marítima es va alterar notablement sobretot a la meitat nord de la costa catalana. A les figures 1 i 2 es poden veure les sortides del model MM5 de pressió en superfície i de temperatura i geopotencial a 850 hPa per dilluns 8 de març de 2010 a les 12:00 TU, on es pot observar la profunda depressió que va donar lloc al temporal de neu.

La predicció de la neu i dels seus gruixos és factible quan la neu és seca. Això és freqüent en zones de muntanya a l'hivern i només en algunes ocasions arriba a donar-se aquest fet a les planes interiors. Aleshores la conversió de precipitació a gruix és, més o menys extrapolable.

Quan la temperatura, en els episodis més freds de l'hiverna a les nostres latituds, fa pensar que la neu pot arribar a cotes properes al litoral, el pronòstic de la cota de neu exacta i la seva projecció en forma de gruix de neu esperable és enormement difícil. El joc de masses d'aire que es produeix entre l'aire fred que s'escola pel Golf de Lleó i per la Vall de l'Ebre i la massa càlida i humida que penetra per la zona central del litoral fa que la cota de neu pugui variar enormement en funció del temps i de la zona geogràfica. En aquestes condicions la caiguda de la neu a cotes baixes pot dependre de la persistència de la precipitació que pot anar aprimant progressivament el gruix de la capa càlida a nivells baixos, d'una intensificació momentània de la precipitació, com va passar el dia 8 de març al litoral central, o de petites variacions de la temperatura.

Pel que fa a l'episodi de neu i onatge del passat 8 de març, els diferents models meteorològics el van començar a pronosticar amb cert detall des de 4 dies abans, i atès que aquest estava previst per un dilluns, es va decidir l'emissió d'un Preavis de neu i onatge divendres dia 5 ja que, d'una banda, es tractava d'un episodi important, i d'altra banda per facilitar que la informació arribés als usuaris abans del cap de setmana. En aquest episodi, independentment de la informació general que s'elabora cada dia, la predicció es va reforçar amb:

Preavisos emesos divendres i dissabte,

Avisos de Situació Meteorològica de Rics (SMR) emesos dissabte, diumenge i dilluns (amb edicions de matí i tarda),

- Notes informatives emeses dissabte i diumenge (que no formen part de les tasques operatives de predicció protocolaritzades),

- Suport operatiu al CECAT (Centre d'emergències de Catalunya) des del mateix divendres,

- Assistència a totes les reunions del gabinet de crisi al CECAT des de primera hora de dilluns fins dimarts al matí.

Diumenge dia 7 i dilluns dia 8 es van realitzar avisos de nivell 2 (màxim nivell d'avis) per neu i onatge. En el cas de la neu aquest nivell d'avis advertia de la probabilitat de

superació de gruixos de 15 cm a 400 metres, 30 cm a 800 metres i 50 cm a 1000 metres. Els avisos de nivell 2 només s'acostumen a emetre quan l'episodi ha començat i hi ha prou evidència que pot ser important, però en aquest cas es va decidir l'emissió d'aquest avís de màxim nivell abans del començament de l'episodi (aquesta decisió només s'havia pres anteriorment en la nevada del mes de desembre de 2001, quan els avisos encara estaven en fase experimental, i en algun episodi local que havia afectat la Vall d'Aran.

Al capdamunt d'aquesta plana es poden veure els avisos d'SMR per neu de nivell 2, emesos diumenge al matí i previstos per dilluns. I a la figura 3 el conseqüent el mapa d'alertes. A banda, en el butlletí meteorològic general per Catalunya, elaborat diumenge 7 a les 11:30 h i previst per dilluns 8, apareixia el mapa de símbols de la figura 4.

En la figura 5 es poden veure els gruixos de neu previstos, una informació extreta dels avisos d'SMR del diumenge 7 de març, abans esmentats. Aquesta és una manera més objectiva de quantificar la predicció meteorològica feta 24 hores abans

I els gruixos observats el dia 8, amb dades provinents de la Xarxa d'Observadors Meteorològics del Servei Meteorològic de Catalunya es poden consultar a la figura 6.

Si es comparen els dos mapes es veu com les dues zones on la predicció de neu es va quedar sensiblement curta són la Plana de l'Empordà i alguns punts del litoral central, exactament on es va produir tempesta de neu, un fenomen molt poc freqüent a Catalunya i d'altíssima dificultat de predicció. Aquest fet es pot observar al mapa resum de llamps, detectats amb la Xarxa de Detecció de Descàrregues Elèctriques, del dia 8 de març (figura 7).

Pel que fa a la difusió de la informació meteorològica del dia 8 de març és de destacar que la pàgina web de l'SMC, on hi figuren totes les prediccions, inclosos els avisos d'SMR, així com la visualització de dades de teledetecció, de models numèrics i d'estacions meteorològiques, va enregistrar un màxim històric d'accessos, arribant a 1.000.000 de visites en un sol dia.

Els episodis meteorològics d'aquest estil tenen una freqüència d'ocurrència força baixa (nevada del desembre de 2001, temporal de Sant Esteve de 2008, ventada del gener de 2009), però donen lloc a un gran impacte social i econòmic. Malgrat això, l'esforç destinat a la predicció meteorològica, tant en la formació de mitjans humans com en la inversió en la tecnologia més puntera, cada cop permeten fer front amb més garanties a les situacions meteorològiques de risc.